

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/16/2016
Identifikačné číslo spisu: 8108219616
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8108219616.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ A., bývajúceho vo N., 2/ Z., bývajúcej vo N., obaja zastúpení JUDr. Františkom Komkom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 27, proti žalovanému Z., bývajúcemu v S., za účasti intervenienta Generali Poist'ovňa, a. s., so sídlom v Bratislave, Lamačská cesta 3/A, zastúpeného JUDr. Pavlom Horovčákom, advokátom so sídlom v Košiciach, Hroncova 3, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12 C 136/2008, o dovolaní intervenienta proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. marca 2015 sp. zn. 11 Co 61/2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 26. marca 2015 sp. zn. 11 Co 61/2014 a rozsudok Okresného súdu Prešov z 24. februára 2014 č. k. 12 C 136/2008 - 246 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom (v poradí druhým) z 24. februára 2014 č. k. 12 C 136/2008 - 246 I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody z titulu bolestného v sume 13 847,40 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 8 772,89 eur za obdobie od 28. augusta 2008 do 24. februára 2014 a zo sumy 9 231,60 eur od 25. februára 2014 do zaplatenia, z titulu trvalých následkov v sume 6 258,64 s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 4 172,43 eur za obdobie od 28. augusta 2008 do zaplatenia a z titulu vecnej škody a nákladov liečenia v sume 411,51 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne za obdobie od 28. augusta 2008 do zaplatenia,
II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ náhradu škody z titulu bolestného v sume 12 290,85 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 4 759,15 eur za obdobie od 28. augusta 2008 do 24. februára 2014 a zo sumy 8 193,90 eur od 25. februára 2014 do zaplatenia, z titulu trvalých následkov v sume 15 313,50 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 7 908,94 eur za obdobie od 28. augusta 2008 do 24. februára 2014 a zo sumy 10 209,- eur za obdobie od 25. februára 2014 do zaplatenia a z titulu vecnej škody a nákladov liečenia v sume 551,- eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne za obdobie od 28. augusta 2008 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku,
III. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol,
IV. rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozsudku vo

veci samej. Mal za preukázané všetky potrebné zložky zodpovednosti za škodu žalovaného, ktorý sa dopustil protiprávneho konania, keď prekročil povolenú rýchlosť a prešiel do protismeru, kde narazil do žalobcov 1/ a 2/. Dospel k záveru, že žalobcami uplatnená hodnota jedného bodu vo výške 345,48 Sk je v súlade so zákonom a priznal žalobcom i zvýšenie bodového ohodnotenia o 50 % z dôvodu zranení, ktoré si vyžiadali bolestivý spôsob liečenia. Z listinných dôkazov mal preukázané aj ďalšie žalobcami uplatňované nároky a preto žalobe čo do istiny vyhovel v celom rozsahu. Úrok z omeškania priznal z pôvodného základného bodového ohodnotenia a v prevyšujúcej časti návrh ako nedôvodný zamietol.

2. Krajský súd v Prešove na odvolanie intervenienta rozsudkom z 26. marca 2015 sp. zn. 11 Co 61/2014 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o plnení žalovaného zmenil a

I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na bolestnom 9 225,30 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 25. februára 2014 do zaplataenia, s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 8 766,90 eur od 28. augusta 2008 do 24. februára 2014, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti návrh na náhradu bolestného zamietol,

II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na sťažení spoločenského uplatnenia 4 170,75 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 28. februára 2008 do zaplataenia a žalobu v časti o zaplataenie 1,68 eur zamietol,

III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni na bolestnom 8 193,90 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 25. februára 2014 do zaplataenia, s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 4 755,90 eur od 28. augusta 2008 do 24. februára 2014, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti návrh na náhradu bolestného zamietol,

IV. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni na sťažení spoločenského uplatnenia sumu 10 209,- eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 25. februára 2014 do zaplataenia, s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 7 905,75 eur od 28. augusta 2008 do 24. februára 2014, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku,

V. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu vecnej škody v sume 187,59 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 28. augusta 2008 do zaplataenia,

VI. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu vecnej škody v sume 290,45 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 28. augusta 2008 do zaplataenia,

VII. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku ohľadne 50 % zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a nákladov liečenia u oboch žalobcov a v tomto rozsahu mu vec vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav a vec i správne právne posúdil. Dospel k záveru, že podľa § 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcom neprislúcha 50 % zvýšenie tohto odškodnenia a v tomto smere zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu v prevyšujúcej časti týkajúcej sa náhrady bolestného zamietol. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcom náhradu vecnej škody ako vecne správny potvrdil. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku ohľadne 50 % zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zrušil, nakoľko z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, ktoré okolnosti hodné osobitného zreteľa považoval súd za také, pre ktoré treba náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť o 50 %. O trovách odvolacieho konania nerozhodol.

3. Proti tomuto rozsudku (výroky I. - VI.) odvolacieho súdu podal dovolanie intervenient. Žiadal rozsudok odvolacieho súdu v napadnutých častiach zrušiť a vrátiť vec tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Prípustnosť dovolania odôvodňoval § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. tvrdiac, že mu ako intervenientovi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že žalobcovia podaním zo 4. februára 2014 požiadali o zmenu žalobných návrhov, ktorú zmenu súd prvej inštancie pripustil uznesením z 24. februára 2014 č. k. 12 C 136/2008 - 245, ktoré mu však bolo doručené až 31. marca 2014 spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie. Výtkol odvolaciemu súdu, že nevyhovel jeho žiadosti o doplnenie dokazovania, čím mu tiež bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za nesprávny považoval právny záver oboch súdov, ktoré pri určení výšky náhrady vecnej škody vychádzali iba z „čestného vyhlásenia“ žalobcov. Súčasne navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

4. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli dovolanie odmietnuť. Uvedli, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania (vrátane intervenienta), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu v plnom rozsahu s podaným dovolaním súhlasil a stotožnil sa s jeho dôvodmi ako aj s uvedenými argumentmi intervenienta na jeho strane.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie intervenienta je dôvodné.

9. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu, ktorým dovolateľ prejavuje vôľu, aby bol uskutočnený dovolací prieskum.

9.1. Dovolanie podané do 30. júna 2016, v prípade ktorého podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O. s. p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané oneskorene alebo neoprávnenou osobou)] vyvolalo procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

9.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy bol daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

10. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 9.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

11. So zreteľom na obsah dovolania a osobitne na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k závažným procesným vadám v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu

(rozsudku aj uznesení), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a ak g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

12. Ustanovenie § 237 ods. 1 O. s. p. pritom nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým dovolanie inak nie je procesne prípustné. Pre posúdenie existencie procesnej vady v zmysle uvedeného ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k niektorej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté takouto vadou.

13. So zreteľom na intervenientom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

14. Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

15. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

16. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci ide z dôvodu, že súd prvej inštancie pri prejednávaní a rozhodovaní veci nepostupoval v súlade s právnymi predpismi a intervenientovi znemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov a odvolací súd na túto vadu neprihliadol pri svojom rozhodovaní, čím takisto odvolacie konanie touto vadou zaťažil.

17. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len Ústavy) zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlače a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

19. Podľa § 1 O. s. p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

20. V zmysle § 101 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu.

21. Podľa § 95 ods. 1 O. s. p., navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

22. Z dispozičnej zásady ovládajúcej začatie občianskeho súdneho konania vyplýva, že návrh môže meniť výlučne navrhovateľ, ktorý podal návrh na začatie konania, príp. urobil v prebiehajúcim konaní určitý návrh spojený s požiadavkou, aby o ňom súd rozhodol, alebo žalobca, ktorý podal žalobu. Žalovaný môže zmeniť len vzájomnú žalobu, lebo v konaní o nej má právne postavenie žalobcu.

23. K zmene návrhu môže dôjsť kedykoľvek za konania, dokiaľ nebolo vyhlásené (vydané) rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

24. Pretože zmena návrhu nemôže byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, stanoví sa, že k tomuto procesnému úkonu je potrebný súhlas súdu a že súd môže pripustiť zmenu návrhu len vtedy, ak sú splnené stanovené predpoklady. Ustanovenie § 95 O. s. p. sa použije v sporovom konaní a ak konanie bolo začaté na návrh alebo ak bol v jeho priebehu urobený určitý návrh, tiež v nesporovom konaní.

25. Zmena návrhu je podaním vo veci samej a navrhovateľ (žalobca) ju môže urobiť ktorýmkoľvek zo spôsobov uvedených v § 42 ods. 1 O. s. p. a s dodržaním podmienok uvedených v § 42 ods. 2, 3 O. s. p.

26. Súd je povinný doručiť zmenený návrh (žalobu alebo návrh na začatie konania) ostatným účastníkom do vlastných rúk spravidla ešte pred rozhodnutím o tom, či zmenu pripustí; doručenie zmeneného návrhu nie je treba, ak ku zmene návrhu došlo na pojednávaní a účastník, ktorému by mala byť zmena návrhu doručená, bol na tomto pojednávaní prítomný. V prípade, že návrh bol zmenený na pojednávaní ústne do zápisnice, splní súd povinnosť doručiť zmenený návrh účastníkovi, ktorý na pojednávaní nebol prítomný spravidla tým, že mu zašle opis zápisnice o pojednávaní alebo prepis zvukového záznamu z pojednávania (jeho časť).

27. O zmene návrhu rozhodne súd uznesením, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, a to ani v prípade, ak ho vydal súd prvého stupňa (§ 202 ods. 3 písm. f/); ak bolo uznesenie vyhlásené na pojednávaní, doručuje sa jeho písomné vyhotovenie len tým účastníkom, ktorí neboli prítomní pri jeho vyhlásení.

28. Uznesením, ktorým bolo rozhodnuté o zmene návrhu, je súd viazaný (por. § 170 O. s. p.).

29. Dokiaľ súd nerozhodne o uplatnenej zmene návrhu, nemôže pokračovať v konaní o pôvodnom návrhu.

30. V danom prípade však súd prvej inštancie v zmysle hore uvedeného nepostupoval a odvolací súd nesprávny postup v konaní pred svojím rozhodnutím neodstránil, čím svoje konanie zaťažil vadou, ktorá nachádza svoje vyjadrenie v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

31. Ako je zrejmé z obsahu spisu, žalobou doručенou súdu prvej inštancie sa žalobca 1/ domáhal zaplataenia sumy 597 132,50 Sk (19 821,17 eur) a žalobkyňa 2/ sa domáhala zaplataenia sumy 588 320,55

Sk (19 528,66 eur) z titulu náhrady škody. Podaním zo 4. februára 2014 doručeným súdu prvého stupňa 5. februára 2014 žiadali žalobcovia pripustiť zmenu petitu tak, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody z titulu bolestného sumu 13 847,40 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 9 231,60 eur za obdobie od 8. augusta 2008 do zaplatenia, z titulu trvalých následkov sumu 6 258,64 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 4 172,43 eur za obdobie od 8. augusta 2008 do zaplatenia a z titulu vecnej škody a nákladov liečenia sumu 411,51 eur s 8,5 % úrokom ročne za obdobie od 8. augusta 2008 do zaplatenia a trovy konania, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ náhradu škody z titulu bolestného sumu 12 290,85 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 8 193,90 eur za obdobie od 8. augusta 2008 do zaplatenia, z titulu trvalých následkov sumu 15 313,50 eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 10 209,- eur za obdobie od 8. augusta 2008 do zaplatenia a z titulu vecnej škody a nákladov liečenia sumu 551,- eur s 8,5 % úrokom z omeškania ročne za obdobie od 8. augusta 2008 do zaplatenia a trovy konania, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (por. č. l. 229, 230). Súd prvej inštancie vytyčil pojednávanie na 24. februára 2014, ktorého sa intervenient nezúčastnil, svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil a súhlasil s tým, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 24. februára 2014 o požadovanej zmene návrhu rozhodol, zamietol ďalšie návrhy intervenienta na doplnenie dokazovania a vyhlásil rozsudok vo veci samej. Následne súd prvej inštancie uznesením z 24. februára 2014 č. k. 12 C 136/2008 - 245 rozhodol o požadovanej zmene návrhu a toto uznesenie doručil účastníkom konania a intervenientovi spolu s rozsudkom. Z obsahu spisu teda vyplýva, že súd prvej inštancie o zmene návrhu rozhodol na pojednávaní bez prítomnosti intervenienta, uznesenie o pripustení zmeny návrhu písomne vypracoval po vyhlásení rozsudku vo veci samej a účastníkom ho doručil spolu s rozsudkom.

32. Odvolací súd nariadil odvolacie pojednávanie a na pojednávaní konanom dňa 26. marca 2015 vo veci vyhlásil rozsudok. Nezaoberal sa pritom skutočnosťou, že uznesenie o pripustení zmeny návrhu bolo vypracované súdom prvej inštancie až po vyhlásení rozsudku vo veci samej a doručené účastníkom konania spolu s rozsudkom a to napriek tomu, že nebol právoplatne ustálený predmet konania, a že takýmto postupom súdu prvej inštancie bola intervenientovi v konaní odňatá možnosť pred ním konať, najmä sa vyjadriť k veci a k dôkazom, uvádzaným žalobcami.

33. Z hore uvedeného je nepochybné, že intervenientovi bola ako účastníkovi postupom oboch súdov odňatá možnosť konať pred súdom a to tým, že uznesenie o zmene návrhu nebolo vyhlásené na pojednávaní za prítomnosti všetkých účastníkov, bolo písomne vypracované a účastníkom doručené spolu s rozsudkom. Takýmto postupom oba sudy zavinili, že predmet konania nebol ustálený a intervenient nemohol uviesť všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení.

34. Konanie pred súdom musí zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov. Na zabezpečenie tejto ochrany priznával Občiansky súdny poriadok účastníkovi viaceré procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcim. Medzi základné práva účastníka konania patrí aj právo účastníka, aby sa jeho právna vec prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

35. Právna úprava doručovania v občianskom súdnom konaní plnila veľmi významnú funkciu. Súd totiž môže konať a rozhodovať len vtedy, ak má riadne preukázané, že účastníci dostali všetky písomnosti, prijatie a znalosť ktorých je predpokladom ďalšieho postupu v konaní, použitia opravného prostriedku, prostriedkov procesnej obrany a ochrany a ďalších úkonov, ktoré je prípustné urobiť len v zákonom alebo súdom ustanovenej lehote. Doručovanie ovplyvňuje skúmanie procesných podmienok základného konania, odvolacieho konania, ako aj konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Právna úprava doručovania preto plne rešpektuje záujmy účastníkov konania a nevyhnutnosť ich úplného a účinného informovania prostredníctvom tohto procesnoprávneho úkonu. Ak nebola písomnosť doručená správne, podľa predpisov upravujúcich tento úkon alebo nebola doručovaná vôbec, má to priamo za následok vadnosť, nezákonnosť doručenia, s ktorou vadou sú spojené závažné procesnoprávne účinky.

36. Vadu konania súdu prvej inštancie spočívajúcu v odňatí možnosti intervenienta konať pred súdom odvolací súd neodstránil. Naopak, sám zaťažil touto vadou svoje konanie, keď napriek tomu, že o požadovanej zmene návrhu nebolo právoplatne rozhodnuté do vyhlásenia rozsudku vo veci samej, z ktorého dôvodu v čase rozhodovania o veci samej nebol platne ustálený predmet konania, a na túto vadu konania pred súdom prvej inštancie neprihliadol.

37. Intervenient teda dôvodne vytýka, že konanie a z neho pochádzajúce rozhodnutia prvostupňového i odvolacieho súdu sú zaťažené vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

38. Procesná vada podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. spočívajúca v odňatí možnosti konať pred súdom zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

39. So zreteľom na túto vadu, ktorá napĺňa skutkovú podstatu ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., dovolanie intervenienta je prípustné a zároveň je tiež dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako i rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 449 ods. 2 a § 450 CSP).

40. V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.